

**Az Országgyűlés
Választási rendszer
reformját előkészítő
eseti bizottsága**

J/3502.

A Választási Rendszer Reformját Előkészítő eseti bizottság jelentése

I.

A választási rendszer átfogó vizsgálatára és reformjának előkészítésére az Országgyűlés 1999. február 16-án kelt határozatával a Házsabály 34.§-ának (1) bekezdése és 35.§-a alapján bizottságot hozott létre a hat képviselőcsoport delegáltjaiból.

A bizottság megvizsgálta az Országgyűlés létszámának csökkentési lehetőségeit, abból az elfogadott értékelésből kiindulóan, hogy a lakosság számát tekintve a magyar Országgyűlés 386 fős létszáma magasnak tekinthető.

Ugyanígy vizsgálatot folytatott a bizottság a választási rendszer arányosságának fokozására, noha felmerült az a nézet is, hogy a stabil kormányzás biztosítása megköveteli az arányosság bizonyos korlátozását a választási rendszerben.

Javaslatként merült fel, hogy a bizottság terjessze ki tevékenységét azon kérdés vizsgálatára, hogy a listák összeállításánál a nők és a férfiak egyenlő arányban szerepeljenek, figyelemmel az Európai Parlament ajánlására is.

Külön elemezte a bizottság a nemzetiségi kisebbségek önálló országgyűlési képviselőhöz juttatási lehetőségeit, valamint a külföldön élő magyar állampolgárok választójogának megteremtésének kérdéseit, amelyek vizsgálatában együttműködött a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény módosítását előkészítő ad hoc bizottsággal és a Határon túli Magyarok Hivatalával.

Vizsgálat tárgyává tett a bizottság a választásokkal és a választási eljárási szabályokkal kapcsolatban több részkérdést is (pl. a kapcsolt lista intézménye, az időközi választási kampányköltség felső határa, szavazástechnikai kérdések).

A választási rendszerrel kapcsolatosan felmerült és vizsgált kérdések közül csupán két kérdésben; a kapcsolt lista lehetőségének megszüntetésében és az időközi választási kampányköltség felső határának módosításában alakult ki a bizottságban a javaslat tételhez szükséges egyetértés. Az átfogó választási reformhoz szükséges kérdésekben ***hiányzik a képviselőcsoportoknak olyan mérvű egyetértése, mely alapján az alapvető reformcélkitűzések megvalósításához szükséges kétharmados parlamenti többség kialakítása biztosítható lenne.***

II.

Az uniós csatlakozásunk folyamatára tekintettel a bizottság megvizsgálta az Európai Parlament választási rendszere terén a magyar törvényhozási tennivalókat, és indítványozza az Országgyűlésnek e választások szabályozási koncepciójának elfogadását.

Magyarország Európai Unióhoz történő csatlakozása érdekében az előmunkálatok szükségessé teszik, hogy a választási szabályokat az Európai Parlament vonatkozásában már a tényleges belépés előtt elfogadja az Országgyűlés. Az Országgyűlésben képviselőcsoporttal rendelkező politikai pártok szabályozási koncepció szintjén megállapodtak az uniós választások fő elemeiben. Ennél figyelembe vették az Európai Parlament által 1994-ben megfogalmazott ajánlásokat, melyek a következőket tartalmazzák:

- Az arányosság elvének jobban megfelelő listás választások az ajánlottak az Európai Parlamentbe a képviselők választásánál.
- Húsz milliós lakosságlétszám alatt elegendő országos szintű listák állítása, és el lehet tekinteni a területi listáktól.
- Az egyes listák elé mandátumhoz jutási küszöb állítása lehetséges, de ez az öt százalékot nem haladhatja meg.
- Az egyes listákon ajánlott a nők és a férfiak egyenlő arányának biztosítása.
- Az Európai Parlamentben a választási ciklus öt éves, és a következő választásokat - a ciklus lejártának évében - májusban kell tartani.
- A 2009-től kezdődő ciklusra már el kell különíteni minden tagállam képviselői keretén belül egy részt, amelyen belül a mandátumokat az Unió egészében szerveződő pártok listái alapján kell betölteni.

A bizottság javasolja, hogy az ajánlás pontjait figyelembe véve az Európai Parlament vonatkozásában a következő szabályozási koncepciót fogadja el az Országgyűlés:

- a.) A választás egyfordulós, listás választás legyen, melyen az indulni jogosult politikai szervezetek országos lista állítással vesznek részt.
- b.) A listaállításhoz az egyes politikai szervezeteknek az ajánló szelvények egy meghatározott számát kell összegyűjteni.
- c.) A lista mandátum szerzéséhez az egy mandátum megszerzéséhez szükséges szavazatszám túl minimális szavazatszám megszerzése nem szükséges (mandátumhoz jutás küszöbhez nem kötött).
- d.) A választás a szavazáson résztvevők számától függetlenül érvényes.
- e.) A 2009-től kezdődő választásokon az Unió egészében szerveződő pártok számára a magyar képviselői keret egy részét el kell különíteni.

Budapest, 2000. november 21.

Dr. Pokol Béla
elnök

.....
Fidesz-Magyar Polgári Párt

.....
Magyar Szocialista Párt

.....
Független Kisgazda-, Földmunkás- és
Polgári Párt

.....
Szabad Demokraták Szövetsége

.....
Magyar Demokrata Fórum

.....
Magyar Igazság és Élet Pártja

<http://nemzetisegek.hu/etnonet/jkonyv/j3502.htm>